

بسمه تعالی

مروری بر سیاستها و مقررات قزاقستان در بخش کشاورزی

مقدمه

قزاقستان نهمین کشور جهان به لحاظ وسعت سرزمینی است اما در قیاس با گستردگی کشور کم جمعیت است. این کشور دومین بالاترین سرانه در دسترس بودن زمین های قابل کشت در جهان را دارد و یک اقتصاد با درآمد متوسط و ثروتمندترین کشور در آسیای مرکزی است، اما اقتصاد آن همچنان وابسته به نوسانات بازارهای نفت و کالا است. وضعیت سیستم های زیرساختی ، به ویژه در حمل و نقل گلوگاه مهمی برای توسعه اقتصادی قزاقستان است. رشد تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۱۹ به میزان ۴,۵ درصد بوده است ، در حالی که بیکاری اندکی کاهش یافته و به ۴,۸ درصد در سال ۲۰۱۹ رسیده است.

کشاورزی حدود ۴٪ از تولید ناخالص داخلی را تشکیل می دهد و ۱۵٪ از جمعیت آماده به کار را به کار می گیرد. ساختار کشاورزی دوگانه است: در مقیاس وسیع و اغلب به شدت یکپارچه ، بخش غلات غالب است ، در حالی که خانوارهای روستایی بیشتر گوشت گاو و شیر تولید می کنند. بخش های کشاورزی و معدنی قزاقستان به ویژه در برابر تأثیرات تغییر اقلیم آسیب پذیر هستند ، زیرا هوای گرم و خشکسالی های شدید به طور فزاینده ای موجودیت آب را تهدید می کند.

قزاقستان از اواسط دهه ۲۰۰۰ وارد کننده خالص مواد غذایی کشاورزی بوده است ، با این وجود یکی از بزرگترین صادرکنندگان گندم در جهان است. بیش از ۶۰٪ صادرات محصولات غذایی کشاورزی کالاهای فرآوری شده است.

تقریبا ۷۵٪ از خاک این کشور برای تولید محصولات زراعی و کشاورزی مناسب است ، اما در حال حاضر تنها حدود ۳۰٪ از اراضی تحت تولید محصولات کشاورزی است. عمده محصولات زراعی صادراتی این کشور گندم ، جو ، کلزا، پنبه و برنج است که بخش بزرگ آن صادرات گندم و جو در این بخش بشمار می رود.

طبق اعلام وزارت کشاورزی، در نیمه سال ۲۰۱۹ ، کل زیر کشت محصولات زراعی به ۱۹ میلیون هکتار شامل ۱۴,۵ میلیون هکتار محصولات زراعی غلات ، ۲,۷ میلیون هکتار دانه روغنی ، ۴۵۸,۳۰۰ هکتار سبزیجات ، خربزه و سیب زمینی ، ۱,۲ میلیون هکتار از محصولات علوفه ای و ۱۴۴۰۰۰ هکتار محصولات صنعتی (چغندر قند ، پنبه ، دخانیات) بوده است. حجم نهاده های کشاورزی تقریبا ۲,۵ میلیون تن بوده است. میانگین بارش سالانه در قزاقستان مابین ۲۰۰ تا ۵۰۰ میلیمتر است.

قانون زمین جمهوری قزاقستان اجازه اجاره زمین به خارجیان را تحت شرایط خاص اعطاء کرده است. به دنبال تظاهرات سراسری در کشور، دولت قزاقستان موقتا اجرای این قانون را تا ۳۱ دسامبر ۲۰۲۱ به حالت تعلیق در آورده است. از این رو در حال حاضر امکان اجاره زمین اراضی کشاورزی توسط خارجیان وجود ندارد. در حال حاضر خارجیانی که قصد بهره برداری از زمین های کشاورزی را داشته و دارند با انعقاد قرارداد با اتباع مورد اعتماد قزاقستانی (و اخذ ضمانت های خارج از قرارداد زمین) اراضی کشاورزی را در اختیار می گیرند. طبیعتا این کار نیز توام با ریسک می باشد لذا نیازمند قراردادهای قانونی صریح و محکم است. طبق آخرین اطلاعات موجود، هنوز درباره دوره پس از ۳۱ دسامبر ۲۰۲۱ تصمیم گیری نشده ولی گمانه زنی های مختلفی ابراز شده است. به طور کلی ، حمایت کل بودجه از کشاورزی نسبت به اندازه اقتصاد افزایش یافته است و اکنون حدود ۱٪ از تولید ناخالص داخلی را نشان می دهد.

شرح تحولات سیاستگذاری

دولت قزاقستان یک برنامه دولتی توسعه مجتمع صنعتی کشت و صنعت برای سالهای ۲۰۱۷-۲۰۲۱ تدوین کرده بود که در آن چارچوب سیاست های کشاورزی در قزاقستان ارائه شده است. با وجود حفظ اصول چارچوب قبلی (برنامه کشاورزی -۲۰۲۰)، برنامه استانی ۲۰۲۱ تأکید بیشتری بر توسعه و حمایت از واحدهای خانگی و مزارع کوچک، تعاونی های تولیدکننده محصولات کشاورزی و خدمات و زیرساخت های حمایت از کشاورزی دارد. علاوه بر این، برخی از یارانه های ورودی از جمله بذر، کود و سموم دفع آفات باید افزایش یابد. قزاقستان طیف وسیعی از ابزارهای مداخله در قیمت محصولات تولید داخل و نیز وارداتی را اعمال می کند. اقدامات مرتبط با محصولات خارجی عمدتاً در چارچوب اتحادیه گمرکی اتحادیه اقتصادی اوراسیا (EAEU) اجرا می شود و شامل سهمیه نرخ تعرفه (TRQ) و اقدامات غیر تعرفه ای است. سهمیه تعرفه ای برای واردات گوشت گاو از کالاهای مرغوب و مرغوب اعمال می شود. مداخله دولت در بازارهای داخلی به میزان زیادی افزایش یافته است. کمیسیون دولتی نوسازی اقتصاد، تصمیم به خرید غلات برای حمایت از قیمت های تولید کننده داخلی می گیرد. در همین حال، یک سیستم تثبیت قیمت مصرف برای ۲۹ کالا برقرار است. خرید پس از برداشت با قیمت بازار اتفاق می افتد و کالاها قبل از اینکه در اواخر سال دچار افت قیمت شوند، ذخیره سازی می شوند. سیاست تنوع محصولات از سوی دولت با هدف کاهش سطح کشت گندم و افزایش سطح کشت محصولات "اولویت دار"، از جمله محصولات علوفه ای، دانه های روغنی، جو و ذرت است. یارانه بیشتر به محصولات "اولویت دار" تعلق می گیرد. پرداختهای های منطقه ای به محصولات علوفه ای و سبزیجات در مناطق حفاظت شده تعلق می گیرد، در حالی که به ازای هر تن به دانه های روغنی، برنج، چغندر قند و پنبه یارانه ای پرداخت می شود تا برای فرآوری استفاده شود.

از بخش دام با پرداخت سرانه حمایت می شود. تولیدکنندگان بزرگ دام تجاری بیشترین کمک هزینه تولیدی را دریافت می کنند. یارانه های علوفه ، حمایت از لقاح مصنوعی و خرید گاو های جوان از دیگر اشکال حمایت از تولید دام است.

برای خرید کود معدنی و دانه های با کیفیت بالا یارانه تعلق می گیرد. تعرفه های زیر قیمت بازار برای سوخت دیزل فروخته شده به تولیدکنندگان کشاورزی اعمال می شود. یارانه های سرمایه گذاری ، همراه با اعتبارات اعطایی ، مهمترین اشکال حمایت از کشاورزی را نشان می دهند. اعطای اعتبارات تخصیصی از طریق مجاری متعددی می گیرد.

پشتیبانی سرمایه گذاری از طریق یک سیستم تأیید پیچیده ارائه می شود. این موضوع به ۳۹ "گروه اولویت دار" مربوط می شود که منوط به رعایت تعدادی از مشخصات فنی و قوانین نظارتی است و باید توسط مقامات منطقه ای و در برخی شرایط توسط وزارت کشاورزی تأیید شود.

بنگاه های کشاورزی و مزارع فردی با امتیازات قابل توجه از رویه های ویژه مالیاتی بهره مند می شوند. به عنوان مثال ، مزارع شرکتی و خانوادگی از ۷۰٪ تخفیف در کلیه مالیات های تجاری اعمال شده در کشور (مالیات بر املاک ، مالیات اجتماعی ، مالیات بر ارزش افزوده ، مالیات بر سود و مالیات بر وسایل نقلیه) برخوردار هستند. روال اعطای یارانه معافیت ۱۰۰٪ مالیات بر ارزش افزوده به پردازنده های اولیه و سازمان های تهیه محصولات کشاورزی که از مزارع منفرد تهیه می شود ، از ژانویه ۲۰۱۶ آغاز شده است. مالیات زمین از سال ۲۰۱۵ اعمال می شود. به مزارع فردی با درآمد بالای ۱۵۰ میلیون تنگه (۴۰۰ هزار دلار) به میزان ۱۰٪ مالیات بر درآمد تعلق می گیرد.

شرکت کازاگرو و تغییرات آن: وام های با نرخ بهره کم توسط چندین آژانس اعتباری تحت چتر "شرکت دولتی کازاگرو" ارائه می شوند. نرخ سود وام های کشاورزی و قراردادهای لیزینگ یارانه ای است و اعتبارات تشویقی هم برای وام های کوتاه مدت و هم برای سرمایه گذاری اعطا می شود. تولیدکنندگان اولیه نیز از لیزینگ اجاره ای

ماشین آلات بهره مند می شوند. در کنار تولیدکنندگان محصولات کشاورزی، تولیدکنندگان مواد غذایی از اعتباری و اجاره ماشین آلات و تجهیزات از تسهیلات اعتباری "کازاگرو" بهره مند می شوند.

در چارچوب به روزرسانی برنامه های استانی ۲۰۲۱، تغییرات در سازمان و ساختار شرکت دولتی *KazAgro* در سال ۲۰۲۰ به پایان رسید. در این راستا موارد تغییر شامل اصلاحات ساختار نگهداری و تخصصی بوده است. "شرکت اعتبارات کشاورزی" (*ACC*) در تأمین بودجه بانک های تجاری، تعاونی های اعتباری، سازمان های مالی خرد و شرکت های لیزینگ تخصص دارد. "صندوق حمایت مالی از کشاورزی" (*FFSA*) به مشاغل کوچک و متوسط کشاورزی و همکاری کشاورزی کمک می کند و مالیه کازاگرو (*KazAgroFinance*) بر اجاره ماشین آلات و تجهیزات تمرکز می کند.

روند تغییرات در سازمان و ساختار شرکت کازاگرو طبق برنامه جامع خصوصی سازی ۲۰۱۶-۲۰-۲۰ ادامه یافته است که شامل موارد زیر است: خصوصی سازی جزئی سه شرکت تابعه کازاگرو، انجام اصلاحات در ساختار نگهداری و تخصصی شرکتهای تابعه در ارائه برنامه های پشتیبانی خاص. "شرکت اعتباری کشاورزی" (*ACC*) در تأمین بودجه بانک های تجاری، تعاونی های اعتباری، سازمان های سرمایه گذاری خرد و شرکت های لیزینگ تخصص دارد، "صندوق حمایت مالی از کشاورزی" (*FFSA*) به خدمات کوچک و متوسط کشاورزی و همکاری های کشاورزی و *KazAgroFinance* بر روی اجاره ماشین آلات و تجهیزات تمرکز خواهد کرد.

تغییرات عمده اصلاحی در قانون کشاورزی

تغییرات عمده و اصلاحات در قانون کشاورزی و به روزرسانی برنامه دولت مربوط به سال ۲۰۲۱ بوده است. تمرکز سیاست کنونی جهت گیری کشاورزی قزاقستان بر جایگزینی واردات و توسعه صادرات محصولات با ارزش افزوده بالا است. روند منطقی سازی یارانه های تولید ادامه دارد و شفافیت دسترسی کشاورزان به اعتبارات بهبود یافته است. در اصلاحات انجام شده، سیستم بیمه اجباری محصولات با هدف گسترش بازارهای بیمه محصولات در کشور به یک طرح بیمه داوطلبانه تبدیل شده است. یارانه جدید به جای پرداخت خسارت، حق بیمه را پوشش می دهد.

یارانه های سرمایه گذاری منطقی شده و بیشتر در تمديد ماشین آلات و تجهیزات کشاورزی ، نوسازی و ایجاد بنگاه های اقتصادی جدید ، جایگزینی واردات و تحقق پتانسیل صادرات متمرکز شده است. پشتیبانی از خدمات عمومی برای کشاورزی عمدتاً معطوف به بازرسی و کنترل و زیرساخت ها بوده است.

تمرکز اصلی و اولویت های برنامه دولت به روز شده ۲۰۲۱ موارد زیر را دربر می گیرد: تمرکز صریح بر جایگزینی واردات و توسعه صادرات ؛ استفاده پایدار از زمینهای کشاورزی، تأمین اعتبار به عنوان مشوق ؛ تجدید نظر در تمرکز پشتیبانی سرمایه گذاری و تغییر در اولویت ها ؛ ادامه اصلاحات سازمانی شرکت *KazAgro* ؛ تمرکز بر استفاده از زمین برای استفاده مولد. ایجاد کاداستر (نقشه برداری دقیق زمین) ، ارزیابی زمین ، ایجاد آمادگی برای تغییر قابل ملاحظه مالیات بر زمین از جمله افزایش مالیات برای زمینهای بایر.

روند منطقی سازی یارانه های تولید همچنان ادامه دارد. به منظور بهبود شفافیت دسترسی کشاورزان به منابع مالی ، درخواست آنها برای یارانه در معرض اطلاع عموم قرار می گیرد. یارانه بذر ، کود و مواد شیمیایی محافظت از گیاهان باقی مانده است. روند حذف یارانه های خاص محصول ، که از سه سال پیش آغاز شده است ، ادامه دارد. وجوه آزاد شده توزیع می شود و در مناطق با اولویت مانند خرید موجودی تولید و همچنین یارانه فقط برای اقلام وابسته به واردات - شیر ، مرغ و چغندر قند توزیع می شود. این تغییرات در سال ۲۰۱۹ برای بخش تولید محصولات زراعی و در سال ۲۰۲۰ برای بخش دام اجرا شد.

در سال ۲۰۱۹ "مکانیزم یارانه جدید بذر" معرفی شد که ۱۰۰٪ هزینه کشاورزان برای خرید بذر با کیفیت را پوشش می دهد. در عوض ، کشاورزان موظفند ۳۰٪ از یارانه ها را به صندوق توسعه بذر بازپرداخت کنند ، این صندوق خرید و نوسازی ماشین آلات و تجهیزات تولید کنندگان بذر مجاز با نرخ بهره ترجیحی را تأمین می کند. در سال ۲۰۱۹ ، یارانه های سرمایه گذاری عمدتاً معطوف به نوسازی ماشین آلات کشاورزی و تراکتور ، نوسازی و ایجاد شرکت های کشاورزی جدید ، جایگزینی واردات و تحقق پتانسیل صادرات بوده است. مناطق اولویت دار برای ارائه یارانه های صنعتی مورد بررسی قرار گرفت و نرخ یارانه چاه های آبیاری زمین های مرتعی از ۸۰٪ به ۲۵٪ کاهش یافت. بودجه آزاد شده این پیشرفت ها ، حدود ۲۰ میلیارد تنگه (۵۲ میلیون دلار) ، به سایر موارد

دارای اولویت از جمله تجدید ماشین آلات و تجهیزات کشاورزی ، کارخانه های لبنیات و گوشت ، مرغداری ها ، باغات ، گلخانه ها و زیرساخت های ذخیره سازی میوه ها و سبزیجات تخصیص یافت.

در چارچوب تلاش های دولت برای تغییر جهت از "اعطای اعتبار" به سیستم "تضمین اعتبار" ، از آنجا که سازمان های مالی خصوصی ابراز علاقه کمی به تضمین وام برای کشاورزان ابراز کردند ، ، "صندوق حمایت مالی از کشاورزی" *JSC (FFCA)* درگیر این کار شده است. در سالهای اخیر ، مشاغل کوچک و متوسط با وثیقه ای نازل و اندک می توانند برای ۳۰٪ وام پروژه های توسعه در مناطق دارای اولویت کشاورزی تضمین دریافت کنند.

"آیین نامه جدید بیمه کشاورزی" در سال ۲۰۱۹ برای تغییر سیستم بیمه اجباری محصول به طرح بیمه داوطلبانه با هدف گسترش بازارهای بیمه محصولات در فزاقستان وضع گردید. یارانه جدید به جای پرداخت گرامت ، حق بیمه را پوشش می دهد. برای توانمندسازی نمایندگان بیمه برای تولید محصولات بیمه ، بستر الکترونیکی برای نظارت بر زمینه ها بر اساس داده های سنجش از دور برنامه ریزی شده است.

در سال ۲۰۱۹ ، اصلاحاتی در قانون مقررات کشاورزی انجام شد ، از جمله موارد زیر: محدودیت در انتقال زمین های مناطق طبیعی حافظت شده ویژه ؛ بهبود مکانیسم نظارت بر استفاده از زمین های کشاورزی ؛ ممنوعیت فروش زمین های کشاورزی واقع در مناطق نزدیک به مرزهای کشور به خارجی ها ، اشخاص بدون تابعیت ، اشخاص حقوقی خارجی و همچنین اشخاص حقوقی قزاقی با مشارکت خارجی.

همچنین در سال ۲۰۱۹ ، وزارت کشاورزی فعالیت هایی را برای تولید زمین های کشاورزی بلااستفاده انجام داد: الف) وزارت کشاورزی و مقامات محلی ۲,۲ میلیون هکتار زمین کشاورزی بلااستفاده را شناسایی کردند. ب) دولت فرآیندی را برای ارزیابی کیفیت زمینهای کشاورزی آغاز کرده و انتظار این بود تا سال ۲۰۲۱ ارزیابی کیفیت خاک را در ۳۳ میلیون هکتار انجام دهد.

وزارت کشاورزی و وزارت توسعه دیجیتال و همچنین صنایع دفاعی و هوافضا در حال ایجاد پروژه ملی زیرساخت داده های مکانی هستند که بخشی از زمین های کشاورزی نیز تحت این پروژه قرار می گیرد.

قانون تنظیم مجتمع کشت و صنعت، که در اکتبر ۲۰۱۹ توسط رئیس جمهور امضا شد، استفاده از نتایج نظارت بر فضاهای بایر را برای شناسایی زمین های بلااستفاده و بازگرداندن آنها به املاک دولتی مجاز می داند. در این راستا یک کاداستر (نقشه محدوده بندی) دیجیتال برای زمین های کشاورزی در سطح مزارع زراعی، مرتع، باغ و یونجه تدوین شد. تا سال ۲۰۲۰، ۲۶ میلیون هکتار زمین قابل کشت و ۵۶ میلیون هکتار زمین مرتع دیجیتالی شده است که شامل ۲۹۱ هزار قطعه زمین قابل کشت و ۱۳۲ هزار قطعه مرتع متعلق به ۱۳۰ هزار کاربر زمین است. با این اقدام، وزارت کشاورزی امیدوار است بتواند اطلاعات به هنگام و جامعی را برای تصمیم گیری های آینده در اختیار داشته باشد که به او این امکان را می دهد تا به سرعت به تغییرات زمین پاسخ دهد و پیش بینی های واقع بینانه ای برای توسعه کشاورزی انجام دهد.

مقررات مربوط به زمین های بلااستفاده به طور قابل توجهی به روز می شود. در سال ۲۰۱۹، پیش نویس قانونی تدوین و وارد مراحل تصویب شد که یک روند سریع برای بازگرداندن زمین های کشاورزی بلااستفاده در آن پیش بینی شده است، از جمله افزایش ۲۰ برابری نرخ مالیات پایه در زمین های کشاورزی بدون استفاده؛ و معرفی نظارت پیشگیرانه از کاربری زمین بر اساس داده های ماهواره ای و سنجش از دور. تا پیش از تدوین این قانون، زمین بدون استفاده فقط از طریق دادگاه قابل تصرف بود و این روند بین دو تا سه سال طول می کشد. وزارت کشاورزی پیشنهاد کرده است که قراردادهای اجاره زمینهای بلااستفاده بصورت یکجانبه فسخ شود. به روزرسانی برنامه استانی ۲۰۲۱ توسعه کشاورزی تحت آبیاری را نیز دربرگرفته است. دولت در ابتدا برنامه ریزی می کرد که کل سطح زمین آبیاری را به ۲ میلیون هکتار برساند. در چارچوب برنامه بلند مدت مربوطه، اکنون برنامه ریزی شده است که ۱,۵ میلیون هکتار از زمین های تازه آبیاری شده نیز معرفی شود و در مجموع زمینهای زیرآبیاری به ۳,۵ میلیون هکتار برسد.

تهیه سند مدیریت منابع آب تا ۲۰۳۰-در سال ۲۰۱۹ ، کمیته منابع آب قزاقستان سند مفهومی برنامه مدیریت منابع آب قزاقستان را برای سالهای ۲۰۲۰-۳۰ تدوین کرد. در این سند ، مشکلات زیر در بخش آب قزاقستان شناسایی شد: کیفیت پایین آب ، زیرساخت های قدیمی ، تلفات قابل توجه آب در سیستم آبیاری ، مکانیسم تنظیم تعرفه ناکارآمد ، کمبود پرسنل واجد شرایط و همکاری ناکافی بین کشوری در بخش آب. این سند اهداف اصلی برنامه مدیریت آب را به شرح زیر تعریف می کند: (۱) به روزرسانی چارچوب قانونی. مجموعه قوانینی که باید تصویب شود ، شامل موارد قانون ایمنی سازه های آبی ، قانون آبیاری و زهکشی ، قانون تأمین آب آشامیدنی و بهداشت و قانون انجمن های استفاده کنندگان از آب است. ؛ (۲) نوسازی و بازسازی زیرساخت های آب ؛ (۳) دیجیتالی سازی تأمین آب ؛ و (۴) توسعه مشارکت های دولتی و خصوصی برای ساخت و نگهداری زیرساخت های آب ، انتقال املاک دولتی و افزایش جذابیت سرمایه گذاری در زیرساخت های آب.

به منظور توسعه کشاورزی ارگانیک ، در نوامبر ۲۰۱۹ ، وزارت کشاورزی یک برنامه آزمایشی را برای حمایت از کشاورزی ارگانیک با رویکرد صادرات در استانهای آلماتی و ژامبول تصویب کرد. در همین سال قوانین مربوط به عملکرد صندوق های سهام مواد غذایی ساده سازی شد و سازوکار جدیدی برای کنترل قیمت محصولات غذایی دارای حساسیت های مهم اجتماعی معرفی شد. سازوکار جدیدی به منظور اعطای وام های مشوق به نهادهای تجاری که می خواهند محصولات اصلی غذایی را با قیمت های ثابت و کاهش یافته بفروشند، تعریف شد. همچنین در سال ۲۰۱۹ ، به دنبال کاهش تولید غلات به دلیل شرایط نامساعد جوی ، شرکت غذایی JCC برای تثبیت قیمت نان ، ۳۵۰ هزار تن گندم خریداری کرد.

قانون جدید "در مورد تعاونی های کشاورزی" با تسهیل درک مشترک از هویت تعاونی و نقش آنها در حمایت از توسعه بخش کشاورزی قزاقستان ، نقطه عطفی در توسعه قوانین تعاونی بوده است. در قانون جدید به تعدادی از اصول همکاری ICA اشاره شده است ، از جمله مفاهیم عضویت داوطلبانه ، کنترل دموکراتیک (یک عضو ، یک رأی) ، استقلال و همکاری بین تعاونی ها. همچنین به طور واضح دامنه فعالیت های احتمالی شرکتهای تعاونی (تولید ، پردازش ، بازاریابی ، ذخیره سازی ، ارائه خدمات و غیره) را مشخص می کند و نیاز به دخالت

محدود مقامات مرکزی و فرعی در فعالیتهای تعاونیها را یادآوری می کند. علاوه بر کاهش قابل ملاحظه بوروکراسی در چارچوب قانونی، قانون جدید تعاونی تعدادی از موانع مهم برای توسعه آنها در قزاقستان را برطرف کرد. مهمتر از همه، تعاونیهای مصرف و ستایی و شرکتهای کشاورزی مصرف کننده آب که قبلاً به عنوان سازمانهای "غیرتجاری" تعریف شده بودند و در نتیجه از توزیع درآمد خالص با اعضای خود منع شده بودند. قانون جدید با تعریف تعاونی های کشاورزی به عنوان "یک شکل سازمانی قانونی از تعاونی های تولید" که طبق ماده ۳۴ قانون مدنی به عنوان سازمان های "تجاری" طبقه بندی می شوند و بنابراین توزیع سود بین اعضای آنها مجاز است، این وضعیت را بهبود می بخشد. این امر به احساس بیشتر مالکیت و کنترل اعضا کمک می کند و در نتیجه انگیزه های بهتری برای اعضا فراهم می شود تا با تعاونی های خود معامله کنند.

نظارت بر توسعه تعاونی های کشاورزی

براساس قانون "در مورد تعاونی های کشاورزی"، مورخ ۲۹ اکتبر ۲۰۱۵ رویه مالیاتی ویژه برای تولیدکنندگان محصولات کشاورزی، آبی پروری (پرورش ماهی) و تعاونی های کشاورزی به تعاونی های کشاورزی اجازه می دهد از ۷۰٪ تخفیف در مالیات های اصلی زیر بهره مند شوند: مالیات بر درآمد شرکت ها، مالیات اضافه شده (مالیات بر ارزش افزوده)، مالیات اجتماعی، مالیات بر دارایی و مالیات بر وسایل نقلیه.

این تغییرات بی طرفی بیشتری را بین رفتار مالیاتی تعاونی های کشاورزی و سایر بنگاه های کشاورزی تضمین کرده است. پیش از این، رژیم ویژه مالیاتی فقط در بنگاه های کشاورزی و تعاونی های مصرفی روستایی اعمال می شد. اشکال دیگر تعاونی ها (به عنوان مثال شرکت های کشاورزی و تعاونی های تولید) واجد شرایط سود از امتیازات مالیاتی یکسان نیستند. علاوه بر این، تعدادی از محدودیت های مربوط به صلاحیت برای معافیت ویژه مالیاتی برداشته شده است. الزام فعالیت در زمین های خصوصی یا زمین های دولتی اجازه ای دیگر در مورد تعاونی ها اعمال نمی شود و این اطمینان را می دهد که تعاونی های کشاورزی بتوانند بدون داشتن زمینی که تولید در آن انجام می شود، به اعضای خود خدمات ارائه دهند. اشخاص حقوقی که از رویه ویژه مالیاتی بهره مند می شوند همچنین از داشتن تقسیمات ساختاری (به عنوان مثال شعب، دفاتر نمایندگی)، وابستگی به سایر اشخاص

حقوقی اعمال کننده رویه ویژه مالیاتی و همچنین اجازه دادن به اشخاص حقوقی دیگر برای داشتن منافع مشارکت در تجارت خود منع شدند. بیش از ۲۵٪ تعاونی های مصرف کننده روستایی موظف بودند منحصراً از اعضای مزرعه "دهقانان" منفرد تشکیل شده باشند.

در حال حاضر این الزامات برداشته شده است، زیرا مانع از عضویت گروه زیادی از کشاورزان عضو در چندین تعاونی شده و موانع غیرقابل توجهی را برای توسعه سازمان های تعاونی ایجاد می کند. سرانجام، قانون جدید "در مورد تعاونی های کشاورزی" منجر به وضوح بیشتر و ساده سازی مراحل ثبت نام برای تعاونی های کشاورزی شده است. اعضا موظف به تشکیل هیئت موسس، تهیه پیش نویس قرارداد تأسیس و تهیه اساسنامه برای تعاونی تازه تأسیس خود هستند. منشور باید با "اکثریت واجد شرایط" آرا از عضویت تعاونی، که حداقل به عنوان دو سوم تعداد کل اعضا تعریف می شود، تصویب شود. تعاونی کشاورزی پس از ثبت توسط مقامات استانی، وضعیت شخصیت حقوقی به خود می گیرد. این امر به منزله بهبود قابل توجهی در چارچوب قواعد مصوب است، زیرا قبلاً مراحل ثبت نام در سه قانون جداگانه با روشهای مختلف بسته به نوع تعاونی تقسیم شده بود. علاوه بر این، قوانین "همکاری مصرف کنندگان روستایی در جمهوری قزاقستان" و "تعاونی های مصرف روستایی در استفاده از آب" نیازی به اعضا برای رأی دادن و تصویب اساسنامه تعاونی خود نداشتند. این یک نقص اساسی در چارچوب قانونی بود، زیرا نمی توانست نیاز به تصمیم گیری دموکراتیک را در طی روند تشکیل یک تعاونی تضمین کند. این اصلاحات با بازسازی اساسی سیستم تعاونی قزاقستان دنبال شد. رشد سریع در ثبت نام تعاونی های کشاورزی از سال ۲۰۱۶ چشمگیر است و بخشی از آن به دلیل انحلال و سازماندهی مجدد بسیاری از اشکال قدیمی تعاونی هاست. همچنین این رشد می تواند به واسطه یارانه های دولتی، کمک های مالی و مشوق های مالیاتی به تعاونی های جدید باشد.

قانون جدید تعاونی های روستایی

تدوین قانون جدید "در مورد تعاونی های کشاورزی" و اصلاحات انجام شده در جهت تلفیق چارچوب قانونی سال ۲۰۱۵، گام مهمی به جلو در زمینه تسهیل درک تعاونی ها و پتانسیل آنها برای رشد در بخش کشاورزی قزاقستان

بوده است. با این وجود ، دو قانون دیگر مربوط به تعاونی ها همچنان به قوت خود باقی است: ۱- قانون شماره ۲۴۸۶ "در مورد تعاونیهای تولید" به تاریخ ۵ اکتبر ۱۹۹۵ ، و ۲- قانون شماره. ۱۹۷ "در مورد تعاونی های مصرف " مورخ ۸ مه ۲۰۰۱.

براساس قوانین قزاقستان، تعاونی های تولیدی به نوعی تعاونی کارگر کشاورزی گفته می شود که در آن اعضا به طور مشترک با تجمیع زمین های خود ، نیروی کار ، ماشین آلات و سایر عوامل اساسی تولید ، به تولید بپردازند. این تعاونی ها از بقایای سیستم مزرعه های جمعی سابق اند و به طور قابل توجهی کارآیی کمتری نسبت به مزارع فردی و خانوادگی دارند. اگرچه فعالیت های تعاونی های تولیدی صرفاً به کشاورزی محدود نمی شود ، اما همچنان در بخش کشاورزی قزاقستان نقش مهمی دارند. در سال ۲۰۱۶ ، وزارت کشاورزی ۴۶۴۱ شرکت تعاونی تولید را به ثبت رساند که بیش از ۲,۳ میلیون هکتار زمین کشاورزی را تشکیل می داد. ماده ۱۰ قانون "در مورد تعاونی های تولید" لازم است که اعضا دارایی (به عنوان مثال زمین ، دام) و نیروی کار شخصی را برای حمایت از فعالیت های تعاونی به کار گیرند. به این ترتیب ، تعاونی های تولیدی کاملاً متفاوت از تعاونی های کشاورزی در اقتصاد بازار هستند ، چون در تعاونی های اخیرالذکر، اعضا به طور مستقل در زمین های خود کشاورزی می کنند و در زمینه ارائه خدمات ضروری همکاری می کنند.

مزارع و خانوارهای فردی با انگیزه های مالیاتی قابل توجهی برای عضویت در تعاونی ها روبرو هستند. مزارع انفرادی می توانند بسته به اندازه زمین برای پرداخت مالیات زمین واحد از مزایای مالیاتی ویژه اشخاص غیر حقوقی بهره مند شوند. مالیات بر زمین واحد جایگزین مالیات بر درآمد شخصی ، هزینه های مربوط به انتشارات زیست محیطی ، مالیات زمین ، عوارض استفاده از زمین ، مالیات وسیله نقلیه و مالیات بر دارایی می شود. براساس مصوبه پارلمان جمهوری قزاقستان مورخ ۲۰۰۸ ، مزارع فردی نیز از پرداخت مالیات بر ارزش افزوده معاف هستند. خانوارهای روستایی ملزم به پرداخت مالیات زمین و املاک هستند ، اما به طور کلی ملزم به اعلام درآمد شخصی نیستند.